

فضاهای زیر سطحی

تجارب، مبانی و مکان‌یابی

تألیف

مهران علی‌الحسابی

محمد انام‌پور

حسام ریاحی

انتشارات طحان گستر

ناشر تخصصی معماری و شهرسازی

سرشناسه	: علی الحسابی، مهران، ۱۳۳۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: فضاهای زیرسطحی: تجارب، مبانی و مکانیابی/ تألیف مهران علی الحسابی، محمد انامپور، حسام ریاحی.
مشخصات نشر	: تهران: طحان گستر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: [۲۱]، ۳۸۷ ص.: مصور، نقشه، جدول.
شابک	: 978-622-7834-06-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۸۱] - ۲۸۷.
موضوع	: ساختمان سازی زیرزمینی Underground construction ساختمان سازی زیرزمینی -- طرح و ساختمان Underground construction -- Design and construction معماری زیرزمینی Underground architecture
شناسه افزوده	: انامپور، محمد، ۱۳۶۳ -
شناسه افزوده	: ریاحی، حسام، ۱۳۶۹ -
رده بندی کنگره	: TAV۱۷
رده بندی دیویی	: ۶۲۴/۱۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۶۶۵۴۰
اطلاعات رگورد کتابشناسی	: فیبا

فضاهای زیرسطحی: تجارب، مبانی و مکان یابی

تألیف: مهران علی الحسابی-محمد انامپور-حسام ریاحی

مدیر تولید: ابوالفضل چلاغلو

ناشر: طحان گستر

چاپ: سام

صحافی: سام

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۳۴-۰۶-۰

قیمت: ۲۱۰۰۰۰ تومان

موضوع گسترش حیات شهری در ترازهای زیرسطحی یکی از زمینه‌های مطالعاتی جدید در حوزه شهرسازی است که طی چند دهه گذشته در بسیاری از شهرهای جهان به منظور ساماندهی اقدامات خرد و همچنین به منظور شناخت و ساماندهی ظرفیت‌های ناشناخته فضاهای زیرسطحی در شهرها، جهت استفاده برای جبران کمبود زمین در شهرها و نواحی اطراف آن صورت می‌پذیرد. در کشور عزیزمان ایران نیز چند سالی است که مطالعه این بُعد از برنامه‌ریزی شهری مورد توجه قرار گرفته است. در طی سال‌های اخیر مطالعات جامعی در شهرهای مشهد و تهران صورت پذیرفته است. مهندسین مشاور فجرتوسعه افتخار دارد به عنوان یک شرکت حرفه‌ای با رویکرد پژوهشی و نوآورانه از آغازین روزهای شروع این زمینه مطالعاتی در کشور، در کنار مدیران اجرایی شهرها حضور داشته و با بهره‌گیری تلفیقی از کارشناسان با تجربه و جوان در این عرصه حضور فعال داشته است. از جمله تجربیات این مشاور می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- مسابقه طراحی و امکان‌سنجی گسترش حیات شهری چند سطحی در بافت مرکزی شهر مشهد (۱۳۸۶)
- مطالعات امکان‌سنجی استفاده از فضاهای زیرسطحی شهر تهران (۱۳۸۸)
- طرح ساختاری-عملیاتی گسترش حیات شهری در ترازهای زیرسطحی در بافت مرکزی شهر مشهد (۱۳۸۹)
- طراحی شهری گسترش حیات شهری در ترازهای زیرسطحی بافت پیرامون حرم مطهر رضوی در محدوده ره باغ‌ها (۱۳۹۱)
- نظام هدایت و کنترل ساخت‌وساز طرح گسترش حیات شهری در ترازهای زیرسطحی (۱۳۹۲-۱۳۹۴)
- طرح مطالعات توجیهی و امکان‌سنجی توسعه فضاهای زیرسطحی در محدوده میدان صنعت تهران (۱۳۹۴)
- طرح راهبردی توسعه فضاهای زیرسطحی شهر تهران (۱۳۹۵)

کتاب حاضر که برگرفته از تجربیات مطالعاتی و نظارتی این مهندسین مشاور در طول این سال‌هاست، به همت مؤلفان در قالب کتاب حاضر به منظور بهره‌مندی سایر همکاران و مهندسین مشاور، مدیران شهری، پژوهشگران و علاقه‌مندان تدوین شده است که امیدواریم گامی هرچند کوچک در جهت انتقال تجربیات و توسعه دانش در حوزه شهرسازی باشد. در پایان جا دارد از آقایان دکتر مهران علی‌الحسابی و دکتر مصطفی عباس‌زادگان و دیگر کارشناسان جوان گروه شهرسازی شرکت که در شروع و ادامه و غنای این مطالعات نقش اصلی را داشته‌اند تشکر و سپاسگزاری نمایم.

مهندسین مشاور فجر توسعه

۱	فصل اول: تعاریف و مبانی
۲	تعریف فضاهای زیرسطحی
۴	ضرورت توسعه فضاهای زیرسطحی
۷	امکانات و محدودیت‌های فضاهای زیرسطحی
۱۴	دسته‌بندی فضاهای زیرسطحی
۱۴	دسته‌بندی فضاهای زیرسطحی از منظر عملکرد
۲۱	دسته‌بندی فضاهای زیرسطحی از منظر فرم
۲۵	دسته‌بندی فضاهای زیرسطحی از لحاظ نفوذپذیری
۲۷	جمع‌بندی
۲۹	فصل دوم: تجارب جهانی توسعه فضاهای زیرسطحی
۳۰	انواع رویکردها در توسعه فضاهای زیرسطحی
۳۱	نگاه جامع در توسعه فضاهای زیرسطحی
۳۱	رویکرد اول: مکان‌یابی مناطق مستعد توسعه فضاهای زیرسطحی و برنامه‌ریزی برای توسعه آن‌ها
۸۲	رویکرد دوم: توسعه بهره‌برداری از فضاهای زیرسطحی با تعریف روندهای ممکن توسعه
۹۶	رویکرد سوم: هدایت توسعه‌های موجود فضاهای زیرسطحی و ارائه دستورالعمل
۱۰۰	نگاه پروژه محور در توسعه فضاهای زیرسطحی
۱۰۱	گونه اجتماعی
۱۰۹	گونه ترافیکی
۱۱۱	گونه خدماتی
۱۱۲	سازمان‌های فعال در زمینه توسعه فضاهای زیرسطحی
۱۱۵	جمع‌بندی
۱۳۱	فصل سوم: ابعاد مؤثر در توسعه فضاهای زیرسطحی
۱۳۲	تشریح ابعاد مؤثر در توسعه فضاهای زیرسطحی
۱۳۲	بعد طبیعی فضاهای زیرسطحی
۱۳۶	بعد اجتماعی - جمعیتی فضاهای زیرسطحی
۱۳۲	بعد اقتصادی فضاهای زیرسطحی
۱۳۷	توسعه فضاهای زیرسطحی و مسائل حقوقی - مالکیتی
۱۴۴	بعد ترافیک و حمل و نقل فضاهای زیرسطحی
۱۴۶	شناسایی تأثیرات ترافیک و حرکت بر مکان‌یابی فضاهای زیرسطحی
۱۶۱	تونل‌های شهری و نقش آن‌ها در توسعه‌های زیرسطحی
۱۶۸	بعد کالبدی فضاهای زیرسطحی
۱۶۸	توسعه فضاهای زیرسطحی در بافت‌های تاریخی و پیرامون اماکن شاخص فرهنگی و مذهبی
۱۸۰	تراکم شهری و نقش آن در توسعه فضاهای زیرسطحی
۱۸۱	مطالعه تأثیرات تأسیسات شهری در توسعه‌های زیرسطحی

۲۳۹	بعد عملکردی فضاهای زیرسطحی
۲۳۹	گونه‌های مختلف ساختمان‌های عمومی و خصوصی دارای زیرزمین با قابلیت توسعه زیرسطحی
۲۴۲	بعد سازمان فضایی فضاهای زیرسطحی
۲۴۲	تعریف ساختار فضایی
۲۴۳	ارتباط ساختار فضایی شهر و فضاهای زیرسطحی
۲۴۳	شناسایی لایه‌های مستعد نظام فضایی در توسعه زیرسطحی
۲۴۶	جمع‌بندی
۲۵۹	فصل چهارم: تعیین و شناسایی مکان‌های مستعد توسعه فضاهای زیرسطحی
۲۶۰	تعیین حوزه‌های مؤثر در شناسایی مکان‌های مستعد توسعه زیرسطحی
۲۶۰	عوامل مؤثر در حوزه محیط طبیعی
۲۶۳	عوامل مؤثر در حوزه سازمان فضایی
۲۶۴	تشریح عوامل مؤثر در حوزه کالبدی و عملکردی
۲۶۶	عوامل مؤثر در حوزه اجتماعی و جمعیتی
۲۶۸	عوامل مؤثر در حوزه اقتصادی
۲۶۹	عوامل مؤثر در حوزه حمل‌ونقل و ترافیک
۲۷۲	تشریح عوامل مؤثر در حوزه تأسیسات شهری
۲۷۳	تبیین اهداف در هر یک از حوزه‌های مؤثر
۲۷۳	حوزه محیط طبیعی
۲۷۴	حوزه سازمان فضایی
۲۷۴	حوزه کالبدی و عملکردی
۲۷۵	حوزه اجتماعی و جمعیتی
۲۷۶	حوزه اقتصادی
۲۷۷	حوزه حمل‌ونقل و ترافیک
۲۷۸	حوزه تأسیسات شهری
۲۷۹	جمع‌بندی
۲۸۱	فصل پنجم: اصول برنامه‌ریزی و طراحی فضاهای زیرسطحی
۲۸۲	تبیین مبانی برنامه‌ریزی فضاهای زیرسطحی بر اساس مأموریت‌های قابل تعریف
۲۸۲	بررسی مبانی نظری و تجارب موضوع
۲۸۸	بررسی کاربری‌ها و فعالیت‌های قابل انتقال به زیرسطح
۲۹۰	معرفی کاربری‌ها قابل مکان‌یابی در فضای زیرسطحی
۲۹۶	معرفی اولویت استقرار عملکردهای پیشنهادی در ترازهای زیرسطحی
۳۰۰	اولویت‌بندی نهایی کاربری‌ها و فعالیت‌های قابل قرارگیری در فضاهای زیرسطحی
۳۰۳	اولویت‌بندی کاربری‌ها و فعالیت‌ها بر اساس گونه‌های اصلی فضاهای زیرسطحی
۳۰۶	تعیین سطح عملکردی و گونه‌بندی پیشنهادی کاربری‌ها بر اساس گونه‌ها